Ympäristölautakunta 10.11.2026. asiakohta 109

Eriävän mielipiteen perustelut

Markku Pärssinen

Rakennusjärjestyksen kohta 22.4.1.

Lähtökohta muutosesityksille oli: useiden valtuustoryhmien taholta tuotiin rakennusjärjestyksen sisältöä koskevissa seminaareissa sekä lausunnoissa ym, että Sastamalan rakennusjärjestyksessä ei pidä asettaa lainsäädäntöä tiukempia vaatimuksia. Esitykseni noudattavat tätä periaatetta eivät ole rakentamislain vastaisia vaan toteutuessaan helpottavat ja edistävät asukkaiden ja yrittäjien investointeja ja luovat Sastamalansa myös ulospäin mielikuvaa mutkattomasta ja byrokratiaa vähentävästä kaupungista kuitenkin lain sallimissa puitteissa. Tarpeettoman lupabyrokratian vähentäminen, kilpailukykyiset rakennuslupataksat ym tulee olla käyntikorttimme ulospäin.

Vaikka näissä muutosesityksissä korostuvat tällä kertaa maaseuturyityksiä koskevia asioita, olen koko rakennusjärjestyksen valmisteluprosessissa saanut edistettyä muutoksia, jotka edustavat yrittäjien ja asukkaiden joustavaa rakentamista. Näitä muutoksia on esitetty eri tahojen lausunnoissa, valtuustoryhmässämme ja ympäristölautakuntaryhmästämme. Heille kaikille kuuluu kiitos.

Ympäristölautakuntakäsittelyn asiakohdassa 22.4.1. tein muutosesityksen, jota kannatettiin ja josta äänestettiin.

Esitykseni vastasi sanatarkasti sitä esitystä, jonka Sastamalan kaupunginhallitus oli kokouksessaan 28.9.2026 tehnyt kaupunginvaltuustolle ja jonka valmistelussa myös kaupungin maankäyttö oli mukana/paikalla. Tämän esityksen olisi pitänyt olla esittelijän esitys myös ympäristölautakunnassa ja tulee olla myös jatkokäsittelyssä KH:ssa.

Sastamalan kaupunki kuuluu ns. Hinku-kuntien verkostoon., jossa tavoitteena on toteuttaa toimenpiteitä hiilineutraalin toiminnan edistämiseksi. Todellisia toimia on ollut ajoittain vaikea löytää tai viedä toteutukseen.

Pienimuotoisen, rakennusten katoilla toteutettava, aurinkovoimatuotannon edistäminen on yksi mahdollisuus lisätä hajautettua sähköntuotantoa, joka ei edellytä kaupungin taloudellista panostusta, yleensä ei edellytä uusia sähkönsiirtoyhteyksiä, on merkittävältä osin lähituotantoa, ei häiritse naapureita ja oikein toteutettuna on osa varautumista.

Kaupungin tulisi mm. rakennusjärjestyksellä paitsi mahdollistaa myös edistää aurinkopaneelikenttien rakentamista. Luparajan nosto esittämääni 400 m2:iin on yksi keino madaltaa rakentamiskynnystä ja nopeuttaa projektien toteuttamista sekä hallita sähköntuotannon kustannuksia. On itsestään selvää, että näissäkin hankkeissa noudatetaan paloturvallisuusohjeita, aivan samalla tavalla kuin esimerkiksi 100-200 m2 hankkeissa. Ei ole esitetty minkäänlaista evidenssiä, että paloriski kasvaisi kokoluokan suurentuessa. Toteutuneiden palojen ensisijaiset syyt ovat muualla, kuten asennusvirheissä, johdotuksessa, inverttereissä ym.

Lautakunnalle etukäteen lähetetyissä perusteluissa on harhaanjohtavalla esitetty otteita v. 2024 ilmestyneestä Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohjeesta. Ohjetta **ei ole tarkoitettu sitovaksi määräykseksi**, eikä sitä ole tarkoitettu käytettäväksi rakennusjärjestyksen luparajojen asettamisessa. Etukäteismateriaalissa esittelijän lähettämät viittaukset paloturvaohjeeseen **eivät vastaa** sanatarkasti ohjetta. Lisäksi esittelijän omat johdattelut/mielipiteet lupavelvoitteista on kirjattu suoraan paloturvaohjeesta tehdyn lainauksen jatkeeksi ja päättäjälle on yritetty luoda käsitys, että paloturvaohjeessa määrätään rakennusjärjestykseen kuuluvia asioita.

Esittelijän teksti: Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuusohje

• *Mikrotuotantolaitteistoja (teho enintään 50 kVA) suurempien aurinkovoimaloiden*

paloturvallisuusjärjestelyistä on neuvoteltava (**ohjeen sanamuoto sanatarkasti ”on hyvä neuvotella**”) **paikallisen pelastusviranomaisen kanssa jo suunnitteluvaiheessa.**

Esittelijän teksti jatkuu lautakunnalle toimitetussa etukäteismateriaalissa ilman väliotsikkoa tai muuta huomautusta, ikään kuin kyseessä olisi paloturvallisuusohjeen sisältö:

”Kokoluokan havainnollistamiseksi: 50 kWp:n aurinkopaneelikentän vaatima fyysinen pinta-

ala on pelkkien paneelien osalta noin 220–250 m². Asennukseen tarvittava todellinen

kattopinta-ala on kuitenkin noin 250–400 m², sillä paneelien asennustapa, huoltoreitit,

turvaetäisyydet ja katon muoto vaikuttavat kokonaistilantarpeeseen.

- viistokatto noin 200–250 m2

- tasakatto noin 400–600 m2 (telineet, näiden vapaa tila)

- maatelineasennus noin 500–700 m2 (rivivälit väljemmät, huolto ja pelastustiet)

Rakentamislupa ja luvanvaraisuus”

Myös tämä seuraava kohta oli paloturvallisuusohjeen lainauksen jatkeena ikään kuin sieltä tulevana sitovana ohjeena vaikka kyseessä oli esittelijän oma johdattelu: ”Tämän kokoluokan aurinkosähköjärjestelmät ja laajat paneelikentät vaativat rakentamisluvan.”

Kyseistä määräystä ei ole paloturvaohjeessa, eikä yleensäkään sisältövaatimuksia rakennusjärjestykseen.

Eriävä meilipide jatkuu: Vakuutusyhtiöt varmistavat tilakäynneillä vakuuttamiensa aurinkosähkökohteiden rakenne- ja paloturvallisuuden ilman rakennuslupamenettelyä tai siitä riippumatta. Jopa kaksi tilakäyntiä on tehty suuremmissa kohteissa.

Esityksessä oleva raja 50 kWP on epämääräinen ja vaikeasti tulkittava. Se poikkeaa paloturvallisuusohjeessa käytetyistä määrittelyistä. Lähes kaikkien muiden kuntien rakennusjärjestyksissä on käytetty luparajana neliömetrejä 150-400 m2 tai lupavapautettu katolle rakennettavat aurikopaneelit kokonaan. Eli esimerkiksiluparaja yli 400 m2 on täysin mahdollinen alain mukainen.

Eriävä mielipiteeni jatkuu, rakennusjärjestyksen kohta 22.11.

Muutosesitykseni siilokorkeuksista oli sanatarkasti sama, jonka Sastamalan kaupunginhallitus hyväksyi esitettäväksi kaupunginvaltuustolle. Kaupungin maankäyttö oli mukana/paikalla valmistelussa. Ympäristölautakunnan esittelijän esitys 10.11.2026 kokouksessa poikkesi tästä.

Esitetyt perustelut luparajalle sisälsivät mm. lauseen:

-Maisemallinen vaikutus:12-metrinen siilo on hallitseva rakennelma.

Samaan aikaan Sastamalassa valmistellaan jopa 260 metristen useiden rakennelmien ryppäistä, joissa maisemavaikutuksille tai kaatumisvaaralle ei juurikaan annetta painoarvoa. Sen sijaan rakennusjärjestysehdotuksen mukaan tilakeskukseen muiden rakennusten lähelle rakennettavan siilon yli 12 metrin korkeus aiheuttaisi rakennuslupavelvoitteen mm. maisemahaitan takia, jos asian virkamiesesittelyä noudatetaan.

Isojen siilojen rakentaminen ja perustamisen tapahtuu **nykyisinkin aina** siilonvalmistajan antamien ohjeiden ja piirustusten mukaan, ilman lupaprosessiakin. Useissa kunnissa ja kaupungeissa on luparajaksi asetettu 20 metrin korkeuden ylittyminen. Luotettavaa evidenssiä ei esitetty Sastamalassa tilakeskusten yhteyteen rakennettujen vajonneiden siilojen ongelmista. Ei myöskään, että mahdolliset muualla tapahtuneet vajoamiset olisivat tapahtuneet lupavapaille rakennelmille.